

ת"א 52319-05-12

**בבית משפט השלום
בירושלים**

תאריך: ד' אדר ב תשע"ד, 06 מרץ 2014

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

בעניין: רומן קרימן

ע"י ב"כ עו"ד תומר אפלדורף

התובע

נגד

תיק פרויקטים ז. ט. בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד מנחם מור

הנתבעת

1

פסק דין

2

3

1. כללי

4

5 פסק דין בתביעת צלם, להפרת זכויות היוצרים שיש לו בשני צילומים שאותם פרסם באתר

6

האינטרנט שלו, ושבהם עשתה שימוש הנתבעת.

7

8

2. המסגרת העובדתית – מוסכמת בעיקרה

9

10 א. התובע – צלם. במוקד המחלוקת שני צילומים אשר, אין חולקין, צולמו על ידו.

11

12 ב. הנתבעת, עיקר עיסוקה, בין היתר, בעריכת מצגות, פרסומים וכל כיוצא בזה.

13

14 ג. הנתבעת עשתה שימוש בצילומים אלה בשני שלבים. בשנת 2007 עשתה הנתבעת

15 שימוש בצילומים אלה במסגרת מצגת, שנועדה ללקוח שהזמין פרויקט זה למטרות

16 תיירות/פרסומת לתיירות. הצילומים גם הוצגו באתר האינטרנט של הנתבעת [ראה

17

מעמוד 12 שורה 5 לפרוטוקול ואילך].

18

ת"א 52319-05-12

**בבית משפט השלום
בירושלים**

תאריך: ד' אדר ב תשע"ד, 06 מרץ 2014

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

- 1 ד. ובשנית, בשנת 2009, נעשה בשני צילומים אלה שימוש במסגרת הפרופיל המקצועי
2 באתר האינטרנט של הנתבעת [ראה עמוד 13 שורה 23 לפרוטוקול].
3
- 4 ה. הסימון המקצועי של התובע – "Romkri". בתקופה הראשונה, כנראה, בין היתר,
5 בשל מגבלות טכניות הופיע הסימון מתחת התמונה [עמוד 6 שורה 17 לפרוטוקול],
6 ואולם בהמשך, לרבות בשנת 2009, כבר התאפשרה קביעת הסימון על גבי הצילום
7 עצמו.
8
- 9 ו. אין מחלוקת שלא שילמה הנתבעת לתובע, ואף לא הודיעה לו על השימוש שנעשה
10 בשני הצילומים.
11
- 12 ז. התובע גילה את הדבר במהלך שנת 2012 ובאותה שנה אף הוגשה תביעה זאת
13 (כשלצידה מספר תביעות נוספות כנגד מפרי זכויות אחרים).
14
- 15 ח. משהתברר הדבר לנתבעת, נכונה היתה היא ללא דיחוי לקבל את האחריות,
16 התנצלה והיתה נכונה לפצותו ואולי אף לרכוש את הצילומים; נחלקו הצדדים אך
17 ביחס לסכום הפיצוי, בין היתר בשל כך שהעביר כבר התובע את הנושא לעורך דינו.
18
- 19 **3. שאלת מספר הפרות**
- 20
- 21 א. נחלקו הצדדים בשאלה מה מספרן של הפרות שביצעה הנתבעת – שאלה, העתידה
22 להשליך במישרין גם על היקף הפיצוי.
23

ת"א 52319-05-12

**בבית משפט השלום
בירושלים**

תאריך: ד' אדר ב תשע"ד, 06 מרץ 2014

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

- 1 בסיכומיו טען בא כוחו הנכבד של התובע לארבע הפרות: ביחס לשני הצילומים .ב.
- 2 בשנת 2007, ובשנית ביחס לצילומים אלה בשנת 2009 (בשלב מסוים של סיכומיו
- 3 אף השתמע שלומד הוא מתמונת המצב שהופרו זכויותיו שמונה פעמים) – ראה
- 4 עמוד 18 שורה 9 לפרוטוקול הסיכומים.
- 5
- 6 בנקודה זו של הדיון, ועל בסיס פסיקתו המפורשת של בית המשפט העליון, יוטעם, .ג.
- 7 שפיצוי יתר של המעשים שהיוו את הפרת הזכויות, לוקה במלאכותיות, ואין הדבר
- 8 ראוי. גם אם אציין שנשמכת הפסיקה בעניין על החוק קודם ששונה (ולעניין זה,
- 9 ראה עוד להלן) נמצא להזכיר, שהמבחן הרלוונטי להפרות הוא מבחן הזכות
- 10 המופרת ולא מספר ה"אקטים" המפרים ששימשו להפרתה של אותה זכות:
- 11 "השאלה הרלוונטית היא דווקא מהו מספר הזכויות שהופרו, ולא מהו מספרן של
- 12 היצירות המפורות" [ע"א 3616/92 דקל שירותי מחשב להנדסה (1978) בע"מ נ'
- 13 חשב היחידה הבין – קיבוצית לשרותי ניהול אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, פ"ד
- 14 נא (5) 337, 349]. בנקודה זאת, דומני, לא חל שינוי מהותי גם בחוק החדש.
- 15
- 16 ובהמשך לאמור, משהופרו זכויות התובע ביחס לשני צילומים, דומני שיש לקבוע .ד.
- 17 שמספר ההפרות המחייבות פסיקה מתאימה – שתיים. כל ספירה אחרת, לטעמי,
- 18 כאמור – מלאכותית.
- 19
- 20 לסיום פסקה זו אציין שהגם שבסיכומיו מנה בא כוחו הנכבד של התובע לפחות 4 .ה.
- 21 הפרות, יצוין שבמועד שבו ערך את כתב התביעה, גם הוא לא מנה יותר מאשר
- 22 שתיים, וכלשונו בסעיף 3 לתביעתו: "**בסמוך ליום 15.4.12 גילה התובע לתדהמתו**
- 23

ת"א 52319-05-12

**בבית משפט השלום
בירושלים**

תאריך: ד' אדר ב תשע"ד, 06 מרץ 2014

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

1 כי הנתבעת עושה שימוש מפר, שלא כדין ובניגוד לתנאי השימוש באתר התובע,
2 בשתי יצירות צילום מקוריות שכל זכויות היוצרים בהן שייכות לו...". ואם
3 במעלה הדרך התאפשר לתובע לנסות ולספור ארבע הפרות, לא נבע הדבר אלא מכך
4 שבתצהיר התשובות לשאלון נכונה היתה הנתבעת, בהגינותה, לפרט שני מועדים
5 בהם מעדה, ועל בסיס הודאה זו יכול היה בא כח התובע לנסות ולמנות ארבע
6 הפרות – ראה לעניין זה, בין היתר, בסעיף 9 לתצהיר התובע המתבסס על סעיפים 6
7 ו-7 לתצהיר התשובות לשאלון.

8

9

4. התמורות במסגרת הנורמטיבית

10

11 א. בעבר, ולרבות בשנת 2007, היה בתוקפו חוק זכויות יוצרים 1911, ולצדו פקודת
12 זכות - יוצרים. ההיבט הרלוונטי לחקיקה זו גלום בשיעור הפיצויים ללא הוכחת
13 נזק, שעמד, על פי סעיף 3א לפקודת זכויות יוצרים על הסך שבין 10,000 ₪ לבין
14 20,000 ₪.

15

16 ב. ביום 25.5.2008 נכנס לתוקפו חוק זכויות יוצרים תשס"ח – 2007, אשר שינה את
17 היקף הפיצוי שרשאי בית משפט לפסוק ללא הוכחת נזק, תוך שקבע בסעיף 56 (א)
18 תקרת פיצוי לכל הפרה בסך של 100,000 ₪, אך, בתוך כך, ביטל את סכום
19 המינימום.

20

21 ג. בחקיקה זו נכללו שינויים רבים נוספים, שרובם אינו רלוונטי לפרשה זו.

22

23

24

ת"א 52319-05-12

**בבית משפט השלום
בירושלים**

תאריך: ד' אדר ב תשע"ד, 06 מרץ 2014

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

- 1 לשאלת תיארוך ההפרה .5
- 2
- 3 א. עקרונית, יתכן שבנקודה זו מחויב בית המשפט לתארך את מועד ההפרה כדי לקבוע
- 4 על פי איזה חוק ראוי לשקול את פסיקת הפיצויים. נדרש הדבר בשל כך שלכאורה
- 5 הופרו הזכויות לראשונה במועד בו חל היה הדין הקודם, ובשנית, לאחר תיקון
- 6 החוק.
- 7
- 8 ב. נוטה דעתי בנקודה זאת לתארך את מועד ההפרה ליום בו הופרה הזכות לראשונה.
- 9 לטעמי, זה מועד ביצוע העוולה, ולאחר זאת אך חזרה הנתבעת ועשתה שימוש
- 10 בתוצרים שהגיעו לידיה בעקבות ההפרה הראשונית, ולכל היותר, חזרה על מעשים
- 11 שכבר עשתה בעבר.
- 12
- 13 ג. במצב דברים זה חל לעניין הפיצוי האמור בדין הישן. ועם זאת נכון אני להביע את
- 14 דעתי, גם אם במאמרות מוסגרים, שאפילו סברתי לפסוק את נזקו של התובע על פי
- 15 החוק החדש, מגיע הייתי בדיוק לאותה תוצאה, באשר, בשים לב לנסיבות העניין
- 16 ולחובת בית משפט להפעיל את שיקול דעתו במידתיות, למעט בנסיבות יוצאות
- 17 דופן וחריגות, המתחם שבין 10,000 ₪ לבין 20,000 ₪ לכל הפרה משקף נאמנה את
- 18 המתחם הראוי, לרבות בשים לב לנסיבות העניין, למטרות הפיצוי, וכמפורט להלן.
- 19
- 20 6. השיקולים בקביעת הפיצוי
- 21
- 22 א. אשר למטרות הפיצוי אמרה הפסיקה את דברה לא אחת :-
- 23
- 24 בבחירת סכום הפיצויים ללא הוכחת נזק שומה על בית המשפט לשים
- 25 לנגד עיניו את שתי מגמות היסוד שבדיני זכויות יוצרים: האחת – פיצויו

ת"א 52319-05-12

בבית משפט השלום
בירושלים

תאריך: ד' אדר ב תשע"ד, 06 מרץ 2014

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

1 של בעל הזכות; השנייה – הרתעם של המפר ושל מפריס פוטנציאליים
2 אחרים. מחד גיסא, מחייבת המגמה הראשונה שלא להיתלש לחלוטין
3 מאומדן נזקו המשוער הממשי של התובע ולא להביא להתעשרותו שלא
4 כדין... מאידך גיסא, מצדיקה המגמה השנייה להתחשב, לצורך קביעת
5 סכום הפיצוי, במצבו הנפשי של המפר, היינו להחמיר פחות עם מפר
6 תמים ולהחמיר יותר עם מפר במתכוון" [ע"א 9687/05 חב' בתימו בע"מ נ'
7 ARRABON-HK-limited (פורסם).
8

9 ב. בנוסף, נקבעה, הן בסעיף 4א לפקודת זכות היוצרים המקורית והן בחוק החדש
10 בסעיפים 45, 46 ו- 52 זכותו המוסרית של הנפגע לפיצוי ובמקביל חובת בית
11 המשפט לכלול בפיצוי גם מרכיב שייתן ביטוי לזכותו המוסרית של התובע
12 שנפגעה:-
13

14 הזכות המוסרית... נקראת "מוסרית" (moral) להבדילה מחמרית
15 או גשמית, ללמדך שאינה הבחינה החמרית או הגשמית שבזכות
16 היוצרים כי אם הזכות הרוחנית שיש ליוצר ביצירתו... [ע"א
17 528/73 עמוס אטינגר נ' דן אלמגור ואח', פ"ד כ"ט(2) 116,118]
18

19 התפיסה לפיה ראוי לפצות ניזוק גם על נזקו בהיבטים המוסריים הפכה לנכס צאן
20 ברזל בכל הקשור לזכויות יוצרים:-
21

22 אדם זכאי ששמו ייקרא על "ילדי רוחו". זיקתו הרוחנית לאלה
23 כמוה, כמעט, כזיקתו ליוצאי חלציו. פרסומה של יצירה בלי ששמו
24 של מחברה ייקרא עליה "בהיקף ובמידה המקובלים" הוא פגיעה
25 בזכותו המוסרית של המחבר. שורשיו של עיקרון חשוב זה שלוחים
26 גם במקורות המשפט העברי, שעמדו על גודל עווננו של מי שאינו
27 אומר דבר בשם אומרו. כך נאמר, בין דברים רבים, בעניין זה:
28 "גדול שיאמר דבר בשם אומרו ולא יגזול דעת האומרו, כי גזילה זו

ת"א 52319-05-12

בבית משפט השלום
בירושלים

תאריך: ד' אדר ב תשע"ד, 06 מרץ 2014

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

1 יותר מגזילת ממון.. ומה מאוד גדולה עבירה זו בעיני, האומר פשט
2 הכתוב בספר, או אשר שמע, ולא מזכיר שם האומר או הכותב" (ר'
3 ישעיה הלוי הורוויץ, שני לוחות הברית, מסכת שבועות, קפג, ב; כן
4 ראו מקורות נוספים אצל נ' רקובר, זכות היוצרים במקורות
5 היהודיים, בעמ' 35 ואילך) [ע"א Eisenman 2790/93 נ' קימרון,
6 פ"ד נד (3) 817, 841].

7
8 ג. ועם כל זאת, מחויב בית המשפט, במסגרת יישום עקרונות אלה, כמו גם בכל הקשר
9 אחר שהוא, לעיקרון המידתיות –

10
11 המדיניות הראויה לקביעת פיצוי ללא הוכחת נזק היא, כי סכום
12 הפיצוי יהיה מידתי ותואם הן את חומרת מעשים והן את נסיבות
13 המקרה. דווקא בשל ההיבט העונשי שיש לפיצוי ללא הוכחת
14 נזק... יש להתאים את "העונש" לחומרת המעשה [ע"ע (ארצי)
15 178/06 פלונית נ' אלמוניד].

16
17 ד. בפרט מחויב בית המשפט בהקשר זה לתת ביטוי לשאלה האם ראוי לייחס לנתבעת
18 הפרה קיצונית של חובת תום הלב או, שמא, על הפרק מעידה, המחייבת, ללא ספק,
19 פיצוי אך יש הצדקה להעריכה במידתיות כאמור. הקריטריונים העיקריים לכך אף
20 מפורטים בסעיף 56(ב) לחוק. על יסוד משקלו המצטבר של האמור להלן, סבורני,
21 שגם אם נמצא לנכון לחייב את הנתבעת, לא יהיה ראוי לייחס לה חוסר תום לב
22 קיצוני. ראשית אציין בנקודה זאת, שבאף שלב לא כפרה בטענות התובע, ולא בכדי
23 יכול היה בית משפט לפרט את תמונת המצב העובדתית כמוסכמת בעיקרה; שנית,
24 אישר התובע, גם הוא בהגינות רבה, שכבר בהזמנות הראשונה הציעה לו הנתבעת
25 תשלום ואף זכה בהתנצלות [ע"ין בפרט בעמוד 9 שורות 15-18 לפרוטוקול]. טענת
26 ההגנה המרכזית של הנתבעת, כי פעלה בתום לב, נדונה, אמנם, לדחייה ונקודה זו
27 נמצא להזכיר את סעיף 58 לחוק החדש (סעיף 8 בנוסחו בחוק הקודם), המכביד על

ת"א 52319-05-12

**בבית משפט השלום
בירושלים**

תאריך: ד' אדר ב תשע"ד, 06 מרץ 2014

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

1 מפר זכויות לטעון ולהוכיח תום לב. יתר על כן, גם הפסיקה אמרה את דברה גם
2 במישור זה – ע"א 2312/02 ארנולד דרוק נ' סוניה דנציגר והאסמכתאות שם; ת"א
3 (מחוזי מרכז) גולני ואח' נ' כהן ואח', פסק דין מיום 12.2.2012.
4
5 גם השימוש המסחרי עומד לחובת הנתבעת. ועם זאת, יש לתת משקל מאזן, לטובת
6 הנתבעת, גם לעובדה שבמועד בו הוחל בהפרת הזכויות, בשנת 2007, היה הכיתוב
7 שציין את זכויותיו של התובע מתחת לצילום, דבר שהיה בו, ולו גם במידה
8 מסוימת, כדי להכביד עליה באיתור בעל הזכויות, ולא בכדי, אכן מצא התובע לנכון
9 לשנות זאת בשנים הבאות כשהתאפשר לו הדבר אגב התפתחות הטכנולוגיה.

10

11 **7. הערות אחדות קודם חתימה**

12

13 נכון אני לחתום פסק דין זה במתן ביטוי להערכתי שככלל, ניצבו בפני בעלי דין הגונים.
14 הנתבעת, כאמור, מוכנה היתה לאשר את מעידתה בהזדמנות הראשונה, וגם התובע, למשל
15 כשנשאל מהו מחירה של תמונה, אילו מבקשת היתה הנתבעת לרכוש אותה, לא ביקש להפריז
16 יתר על המידה וקבע שמחיר השיא מגיע כדי \$1,000, ובמקרים אחרים אף פחות – ראה עמוד
17 10 שורה 6 לפרוטוקול. לא נעלמה מעיני גם טענת הנתבעת שעל הפרק תובע סדרתי וגם ביחס
18 להליך דין, שהשתמע מדבריו שהסיבה בעטיה לא נכון היה להגיע לפשרה רק בשל כך שהיה
19 כבר, כלשונו – "עמוק בהשקעה בתיק הזה" [עמוד 11 שורה 12 לפרוטוקול]. מן הצד האחד, לא
20 אסתיר שיש בכך, לכל הפחות, כדי להותיר בי תחושה של אי נוחות. אינני משוכנע שהתנהלות
21 שבמרכזה בעל דין המעיד על עצמו שדרכו לצאת ולתור, כדבר שבשגרה, אחרי מפרי זכויותיו
22 עשרות פעמים [ראה בהודעתו בעמוד 8 שורה 16 לפרוטוקול] ומיד לאחר זאת פונה לאפיק
23 המשפטי, נקיה מספקות. עם זאת, התנהלות זאת, עם כל הבעייתיות הגלומה בה, אינה בלתי
24 לגיטימית. לא על היבט זה של תמונת המצב יהא נכון לבסס את פסיקת בית המשפט.

ת"א 52319-05-12

**בבית משפט השלום
בירושלים**

תאריך: ד' אדר ב תשע"ד, 06 מרץ 2014

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

1

2

8. סוף דבר

3

4 לאחר ששקלתי את כל האמור לעיל קובע אני את היקף הפיצוי המגיע לתובע, בגין כל אחת

5 משתי ההפרות על סך של 10,000 ₪. סכום זה נותן ביטוי למכלול השיקולים שפורטו בחוק

6 ובפסיקה לרבות הזכות המוסרית. הנתבעת תשלם לתובע את נזקו בסך של 20,000 ₪. זאת,

7 בצירוף הוצאות משפט והחזר חלקי של אגרת בית המשפט [לא אישרתי השבת האגרה

8 במלואה בשים לב לכך שהועמדה התביעה על סכום גבוה פי כמה מהסכום שנמצא לנכון

9 לפסוק], בסך של 10,000 ₪ נוספים.

10

11 בסך הכל תשלם הנתבעת לתובע את הסך של 30,000 ₪, כשסכום זה נושא הפרשי ריבית

12

והצמדה מהיום ועד לתשלום בפועל.

13

14

ניתן היום, ד' אדר ב תשע"ד, 06 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.

15

אלכסנדר רון, שופט

16

17

18

19

20

21